

Izloja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/A,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bodi. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
eto K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani
Francišanska ulica št. 6/A,
Učiteljska tiskarna.

Po volitvah.

Prve volitve v novi državi Sr-
bov, Hrvatov in Slovencev so za
nami. Naša stranka je šla v volilni
boj več ali manj — dezorganizir-
na. Ni pričakovala nikakršnih pose-
bnih uspehov, ali uspela je nad vse
pričakovanje! Glasovi, ki so bili na
dan volitve oddani za kandidate
slov. socialne demokracije so prese-
netili vslo slovensko javnost, tudi
seve samo vodstvo stranke. Zakaj?
Naša slov. soc. dem. stranka je si-
cer delala vse dni no izv. prevratu
1. 1918 zelo intenzivno na vseh po-
lji; da niso srbski komunisti zane-
šli med slovenske delavce nesrečno
boljševiško propagando ter takore-
koč z njo razbili vse, kar se je do-
tlej z velikim trudom in naporom
zgradilo. bi naša stranka bila prva
stranka na Slovenskem, to se pravi:
pri volitvah bi dobila največ
glasov in največ poslancev! Ali:
postanek komunistične stranke, ki
je vse svoje delo, vse počenje in
osredotočilo proti naši stranki in
njenim vodilnim sodrugom, je one-
mogočil nadaljevanje vsega onega
propagandnega dela, ki ga je stran-
ka vodila med slovenskim ljud-
stvom za socializem in njegovo
ustvarjenje. Organizacije, ki se jih
je z velikim trudom osnovalo, so se
razbile, prešle deloma v roke
komunistov, deloma prenehale z
delom. Mesto dela za notranjo kon-
solidacijo, mesto dela za izobrazbo
na novo pridobljenih članov, mesto
dela za razširitev strankinega ti-
ska — bilo je potreba ves napor
koncentrirati, da se vse doslej zgra-
jeno ne poruši. Podobna je bila
stranka ladij, v katero lutajo naj-
strašnejši valovi.

In v takem času in v takem sta-
nju, naj upa stranka, da v volilnem
boju ipak kar največ novih prista-
jev obdrži in jih združi ter z njimi
doseže uspehe? Ni upala in ni pri-
čakovala!

Zgodilo pa se je in veselje je
zavladalo v strankinih vrstah nad
rezultati 28. novembra! Komunisti
so odvzeli stranki glasove — nad
sedemdesetstisoč, ali še je ostalo nad
32.000 mož zvestih praporu social-
ne demokracije...

32.000...
Da je zatirano, v socializem za-
pajoče ljudstvo enotno nastopilo,
bila bi armada, ki bi posegala
50.000 ali celo nad 60.000... Bila
bi to ugledna močna četa, ki bi
vzbujala nade, da bo drugače, da
mora biti drugače.

Pa bilo je tako... Sedaj pa je
treba, da z novim veseljem in no-

vimi močmi začnemo ono delo, ko
je s postankom komunistične stran-
ke več ali manj moralo prenehati.
Prvič: politične organizacije se
morajo bistveno in formalno usta-
noviti in urediti, povsod kjer smo
dobili le 10 glasov. Kjer je le deset
volilcev glasovalo za naš socialno
demokratski program, naj se usta-
novi odbor, ki naj prevzame za svo-
jo nalogo razširjanje

strankinega tiska.

Začasno naj smatrajo sodrugi
organizatorji povsod za svojo naj-
nujnejšo strankino dolžnost razšir-
jati naše časopise. Časopisi so na-
še orožje. Kako more biti kdo soci-
alist in ne čitati socialističnih časo-
pisov in ne zajemati pouka iz soci-
alističnih časopisov?

V minuli volilni borbi smo bili
težko občutili, da poznaio ljudje,
dobri poštenji ljudje, premalo delo
naše stranke. Namen in cilje stran-
ke so pač dobili iz — nasprotniške-
ga časopisa, prepričali so se, da je
ono, kaj tvori predmet najhujših na-
padov, gotovo nekaj posebnega —
ali o poštenem in trudopolnem delu
stranke same niso devali ničesar ali
vse premalo! Ko so nasprotniki bla-
ti socialne demokrate, so strmelj in
bili so v dvomih, kaj bi in kako —
ko so pa tisti oblateni sodrugi prišli
med ljudi same, tedaj seve so laž-
nivo obveščevalni premisljali o laži
in o resnici...

Nasprotniki imajo veliko, ogro-
mno časopise. Klerikali žrtvujejo
težke milijone, imajo vse polno ti-
skaren, ki noč in dan pošiljajo po-
skan papir po najnižjih cenah ali celo
zastonj med ljudske množice. Tudi
demokratje imajo kar dva dnevi-
nika.

Torej: edina naša pot kaže na
delo za politično organiziranje ter
za razširjenje socialno-demokra-
tičnega tiska!

Drugič pa ne smemo izgubiti iz-
red oči dejstva da moramo iti s
predavanji med naše volilce. „Svo-
boda“ naj začne prirediti povsod,
kjer so podružnice ali njene lastne
ali kake strokovne organizacije ali
kmečko delavske zveze, poljudna
predavanja, da bodo naši organiza-
torji tudi na ta način neprestano v
stiku z vsemi onimi, ki so s svojimi
glasovi izrazili simpatije naši stran-
ki in njenemu programu.

„Svoboda“ naj bo v oziru pre-
davanj naša matrica, okrog ktere
naj se zbere vse naše izobraževal-
no delo, ki pa naj bo sistematično
in trajno.

Verus.

Naši poslanci v boju za izpremembo poslovnika.

Včeraj so se nekateri naši po-
slanci pripeljali v Ljubljano. Pri tej
priliki je imel naš sodrug urednik
razgovor s sodrugom Etbinom Kri-
stanom. Na vprašanje,

kako se je razvil boj za poslovnik
in kakšen je uspeh,

je sodrug E. K. odgovoril:

Ves tekoči teden se je parlamen-
tarno delo sukalo okrog poslovnika.
Kakor je znano, so socialni demo-
kratje od vsega začetka odklanjali
sedanji poslovnik ne-le zato, ker ne
ustreza potrebam resničnega parla-
mentarnega dela, ampak tudi zato,
ker je njegovo oktroiranje kršilo
suverenost konstituante. Zapletljaji,
ki so se razvili iz trne vlade in
predsedništva, stoječega na stali-
šču provizornega poslovnika, so
večinoma znani. Res je sicer, da
služi ta oktroa nekaterim skupinam
le za pretvezo, toda tisti, ki dajejo
to pretvezo s svojim absolutistič-
nim ponašanjem, so odgovorni za
vse posledice. Če bi se bili ob pra-
vem času prilagodili opravičenim

zahtevam opozicije, da si konstitu-
anta sama določi poslovnik, bi se
bilo že davno lahko prišlo do po-
zitivnega dela in tiste skupine, ki
imajo namen ovirati delo, bi bile
razkrinkane. Še zadnji čas je bilo
treba krepkega pritiska, da se pri-
pravijo vladne stranke na nužno iz-
premembo poslovnika.

Zadnji četrtak je predsednik
sklcal bodočo sejo in naznanil za
dnevni red poleg razprave o poro-
čilu verifikacijskega odseka tudi
volitev odsekov za poslovnik in za
ustavo. Stranke, vsaj opozicijske,
niso bile o tem obveščene in soci-
jalisti so odločno protestirali
proti takemu postopanju. Predsed-
nik pa se je delal gluhga in slepega
in je zaključil sejo v splošnem
dirindaju, ne da bi bil dal našim go-
vornikom zahtevano besedo. Takoj
po seji smo zaradi tega sprožili ak-
cijo, da se sklče seja klubskih na-
čelnikov in odstavi volitev ustavnega
odseka z dnevnega reda. Naši
zahtevi, podprti od nekaterih dru-
gih skupin, se je predsedstvo udalo
in sklicalo za drugi dan sejo klub-

vih načelnikov. Če bi bila ostala
volitev ustavnega odseka, preden
se poslovnik izpremeni na dnevnem
redu, bi bila lahko opozicija na naj-
bolj satirichen način izigrana.

Kakor je znano, je provizorični
poslovnik določil 10-dnevni termin
za vlaganje predlogov k ustavi, do
današnjega dneva še niso poslanci
dobili vladnega ustavnega načrta,
ki naj bi vendar služil za podlago
razprave in izpreminjavalnih pred-
logov. Vidi se torej, da bi bil ter-
min lahko igranje mimil, ne da bi bili
poslanci, ki jemljejo dela za ustavo
resno, sploh vedeli, pri čem da so.
Poslanci, ki še niso položili tako-
zvane „prisege“, pa sploh ne bi bili
prišli do tega, da bi bili smeli podati
kakšen predlog ali pa sploh ziniti
besedo.

Na seji klubskih načelnikov je
bilo precej konfuzije, zlasti zaradi
tega, ker je hotel Pašić po vsej sili
napraviti junktim med poslovnikom
in ustavo. Jaz sem predlagal, naj se
izvoli odsek za izpremembo poslo-
vnika, ki naj izpremeni seveda tudi
besedilo prisege, nato da naj se
prejšnja prisega abolira in vsi po-
slanci naj podajo novo zaobljubo.
Komunistični zastopnik Marković
je menil, da zadnje sploh ne bi bilo
potrebno. Češ socialni demokra-
tom se mora priznati, da so s polo-
žitvijo prvotne „prisege“ omogočili
svoje sodelovanje in na ta način
tudi skupinam, ki še niso pripuše-
ne k delu, podati zaščito. Korošec
je izumel poseben načrt, po kate-
rem naj bi se poslovnik izpreminjal
v dveh etapah, in sicer naj bi za-
prizeženi zastopniki v odseku naj-
prej eliminirali določbo, po kateri
nezaprizeženi poslanec ne sme vr-
šiti svoje dolžnosti; potem pa naj
bi se tudi zastopniki nezaprizeženih
skupin pripustili v odsek in sode-
vali pri nadaljnjem izpreminjanju
poslovnika. Vse to je seveda spoje-
no s celo vrsto tehničnih težkoč in
bi faktično zavlačilo delo brez kon-
ca in kraja. Pašić je bil skoraj v
vseh rečeh nepristopen; hotel je na
vsak način, da naj se načelniki skup-
nin sporazumejo glede na nekatere
točke ustave, ki so niemu prav po-
sebno „pri srcu“, n. pr. enostavna
absolutna večina. Po njegovem
mnenju bi tak sporazum, ki naj bi
bil obvezen za stranke, podal pod-
lago, da bi iz zapriseženih skupin
izvoljeni odsek za izpremembo po-
slovnika opravil svoje delo. Seve-
da tudi to ni bil nikakršen izhod.

Doseglo se je le toliko, da se je v
soboto odložila volitev obeh odse-
kov, v ponedeljek pa se je naposled
volil odsek za poslovnik, med tem
ko se bo ustavi odsek izvolil šele
po končanem delu prvega. V raz-
merah, kakršne so, moramo biti že
s tem uspehom zadovoljni, ker je s
tem vsaj odbita možnost, da bi bila
opozicija pri izdelavanju ustave
kratkomalo ogolufana.

Naš urednik je dalje vprašal:
Zakaj je bil boj za izpremembo po-
slovnika tako hud in dolgotrajen,
ko vendar obstoji močna opozicija?
Sodrug E. K. je na to odgovoril:

Kako se opravlja delo v odseku,
se poroča od dne do dne. Takega
poslovnika, ki bi ugaljal socializem
in resnično ščitil suverenost konsti-
tuante v vsakem oziru, seveda ni
pričakovati. Stranke, ki podpirajo
sedanjo vlado, so bolj v skrbah za
vladine želje, kakor za parlamen-
tarne pravice. Tiste stranke, ki so
se izločile iz sodelovanja, predvsem
Radičeva, ki sploh ni prišla v Beo-
grad, so pa v veliki meri odgovor-
ne za to, zakaj Pašičeva vlada je
de facto vlada manjšine in le od-
stotnost nekaterim opozicijskih
skupin ji omogoča, da nastopa na
videz kot zastopnica večine. Ta
navidezna večina odloča seveda
tudi v odseku za poslovnik in nje-
no nastopanje je dovolj karakteri-
zirano s tem, da se ne upa lotiti no-
benega paragrafa, ne da bi prej
vprašala vlado za njeno mnenje.

In kakšen je, je vprašal naš
urednik, z ozirom na vse to

položaj.

Sodrug E. K. je nadaljeval:

Nam je na tem ležeče, da se
vprašanje poslovnika naposled reši
in tako pride do resničnega dela.
Radi bi videli, da pridejo v parla-
ment vse stranke in od svoje strani
smo tudi vse storili, da se jim to
omogoči. Naša naloga pa na drugi
strani ne more biti, da igramo advo-
kate drugih strank, ki morajo napo-
sled same vedeti, kako bodo odgo-
varjale volilcem za svoje delo ali
nedelo. Čim bo poslovnik, naj bo
dober ali slab — izdelan, je ab-
solutno potrebno, da začne ustavni
odsek s svojim delom. Da je država
dve leti ostala brez konstitucije, ni
krivda sedanje konstituante; pač pa
bi ta parlament prevzel pretežno
odgovornost, če bi s kakršnokoli
sobotazo še nadalje držal državo v
dosedanjem nedoločnem stanju.
Vse nezakonitosti, ki se vrše v do-
voli obilni meri, so največ zaradi
tega stanja ki je samo na sebi ne-
zakonito, mogoče. In da raste v tem
položaju greben najbolj reak-
cionarnim elementom, kaže poiz-
kus ustanavljanja takozvanih „na-
rodnih gard“ po Bosni.

Socialisti čakamo sedaj na delo
ustavnega odseka, kjer bomo napeli
vse moči, da spravimo svoja načela
do veljave. Klub je v tem oziru
opravil že veliko dela in zbral bog-
at material, ki bi zadostoval, da se
na njega podlaga izdelata resnično
moderna politično svobodoumna,
gospodarsko in socialno napredna
ustava.

Videh bomo, koliko smisla bodo
druge opozicijske stranke poka-
zale za te demokratske potrebe.
Od vladnih strank je seveda težko
pričakovati mnogo dobre volje, to-
da opozicija, ki bi prav razumela
zahteve časa in se znala združiti
vsaj glede na nekatera temeljna na-
čela, bi lahko klub temu mnogo
dosegla. Žal da se na nekatere sku-
pine naše opozicije ne morejo pola-
gati nikakršne nade za demokraci-
jo in napredek.

Nov roman.

S 1. februarjem začnemo priob-
čevati v podlistku jako poučen in
zabaven socialni roman Branislava
Nušića

REJENČEK

ki ga je preložil g. Cvetko Golar.
Vsi čitatelji bodo roman čitali z
zanjmanjem. Priporočamo, da so-
druzi in sodružice sporoče to svo-
jim znancem in prijateljem ter pri-
dobivajo naročnike za „Naprej“. Lep
roman zadovolji čitatelja tak-
rat, če ga čita vsega. Pa tudi si-
cer je vsebina „Napreja“ važna za
vsakega sodruga in vsako sodruži-
co, ker sicer ne pozna dela stranke.
Le tisti, ki čita „Naprej“, ne bo
podlegel lažem nasprotnikov.

Telegrami.

Boj za poslovnik.

LDU Beograd, 20. jan. Danes do-
poldne se je vršila tretja seja od-
bora za izpremembo začasnega po-
slovnika. Udeležili so se vsi čla-
ni odbora, vlado pa je zastopal mi-
nister dr. Trifković.

LDU Zagreb, 21. jan. „Riječ“
javlja iz Beograda: Debatu v od-
boru za izpremembo poslovnika je
končana. Samo o § 8. (prisegi) od-
bor še ni končnoveljavno sklepal.
Odločitev o tem paragrafu bo padla
na jutrišnji seji. Ta seja bo obenem
tudi razpravljala o predlogu zem-
ljoradniškega kluba, po katerem
naj bi se vsem poslancem, ki so bili
izvoljeni dne 29. novembra in ki
niso prišli v konstituanto, razvelja-
vili mandati.

Neverjetno!

LDU Beograd, 21. jan. „Prav-
da“ doznava iz krogov poslancev
socialno-demokratskega kluba, da
se bo dr. Trumbić v vprašanju
ustave držal socialistično-republi-
kanskega bloka in da bo vstopil v
ustavotvorni odbor kot kandidat na
njihovi listi.

VLADA NE ODNEHA.

LDU Zagreb, 21. jan. „Riječ“
javlja iz Beograda, da vlada čvrsto
in neomahljivo stoji na stališču, da
se prisega in § 65. (kvalificirana ve-
čina) pod nobenim pogojem ne sme-
ta izpremeniti.

PRIHODNJA SEJA KONSTI-
TUANTE.

LDU Zagreb, 21. jan. „Jutarnji
list“ javlja iz Beograda, da bo pri-
hodnja seja konstituante najbrže v
ponedeljek popoldne.

VOJVODA MIŠIĆ †

LDU Beograd, 21. januarja. Vče-
raj ob 11. so telo vojvode Mišića v
paradni uniformi v Oficirskem do-
mu položili na oder. Častniki gene-
ralnega štaba stražijo oder. Krsta
je pokrita z neštevilnimi vency. Na
noge je položen velik venec presto-
lonaslednika-regenta Aleksandra.
Med venci je tudi plošča z zlato
palmo, ovita s francosko trobojnico;
na kateri je v francosčini z zlatimi
črkami napisano „Francija vojvodi
Mišiću“. To je priznanje, ki ga daje
Francija velikemu vojvodi. Včeraj
popoldne ob 16 je posejil truplo po-
kornika regent Aleksander, za njim
pa člani vlade, diplomatski zbor in
mnogobrojevo občinstvo. Pogreb
bo jutri, v soboto ob 10.

LDU Beograd, 21. jan. Danes je
prebivalstvo iz zasedenih krajev
Slovenije in Istre poslalo venec za
pokojnega vojvodo Živojina Mišića.
Venec je imel nastopni napis:
„Svojemu vojvodi — neosvobojena
Hrvatska in Slavonija, Istra in Slo-
venija!“

LDU Beograd, 21. jan. Na vče-
rajšnji seji ministrskega sveta se je
razpravljalo o pogrebu vojvode
Mišića. Sklenilo se je, da se pokojni
vojvoda pokopje ob državnih stro-
ških. Država bo skrbela za njegovo
obitelj, kakor tudi za družino pokoj-
nega ministra Stojanovića.

Z ozirom na smrt vojvode Mišića
so bile v Ljubljani včeraj odpo-
vedane gledališke predstave v obeh
gledališčih. Ravno tako so v znak
žalosti odpovedane vse že nazna-
njene oficirske zabave. Raz mnoge
hiše v Ljubljani vise črne zastave.

PAŠIČEVA VLADA IN RADI-
ČEVCI.

LDU Beograd, 21. jan. Danes je
imel delegat Radičev dr. Basariček
sestanek z dr. Ribarjem, kateri mu
je med drugim izjavil nastopno:
Prisega mora ostati ravno tista,
kakor ona, ki so jo dosedaj položili
vsi poslanci, ker se s to prisego
priznava današnje stanje države.
Polaganje prisege ne brani poslan-
cem, da ne bi mogli delovati v duhu
svojege programa, ker jih ščiti imu-
nitet. Poslanci Radičeve stranke
bi bili morali priti v Beograd in ne-
posredno vplivati na izpremembo
poslovnika, kakor so to storili ostali
državni poslanci. Zadržanje Radi-
čevih poslancev je velike važnosti
za delo v ustavotvorni skupščini,
ker se spričo njihove odsotnosti si-
cer ne bi mogli vršiti nekateri zelo
važni posli, kakor n. pr. likvidacija
stanja v okupiranem ozemlju. Itali-
jani ravno radi tega naščeta notra-
njega vprašanja ne evakuirajo Dal-
macije. Radičevi poslanci bi morali
priti v konstituanto, da delujejo za
dobrobit države in naroda.

STROKOVNE ORGANIZACIJE
POD DRŽAVNO KONTROLO!

LDU Beograd, 21. januarja. Na
konferenci zastopnikov političnih

oblastev, ki se le vršila v ministru, ki so razpravljal o ukrepih, ki so potrebni zoper protidržavne elemente, je med delegati došlo do popolnega sporazuma na podlagi vladne objave. Glede delavskih sindikatov mislijo delegati, da naj se dovolijo samo oni, ki so organizirani na čisto gospodarski podlagi. Da se ne bi dogodilo, da bi bili ti sindikati v bodoče centrale komunistične propagande, se predlaga, da bi politična oblastva v bodoče nadzorovala te institucije.

IZID GLASOVANJA NA SOCIJALISTIČNEM KONGRESU V LIVORNU.

LDU Livorno, 21. jan. Pri glasovanju za resolucije, ki so se sklenile na socialističnem kongresu, je dobila resolucija unitaristov 89.028 glasov, resolucija secesionistov

58.783 in koncentracija 14.965 glasov, 981 oseb ni glasovalo.

NEMŠKE STROKOVNE ORGANIZACIJE ZA SOCIJALIZACIJO.

LDU Berlin, 21. jan. Odbor splošne nemške zveze strokovnih organizacij je soglasno sprejel socializacijski program, obstoječ iz 21 smernic, ki v bistvu sprejema Le-debour - Helferingove predloge.

Zepni koledar za leto 1921

je izšel in se razpošilja naročnikom. Organizacije in posamezniki, ki ga še niso naročili, naj ga čimprej naroče pod naslovom »Tajništvo JSDS. Ljubljana, poštni predal 168« ali pa pri upravi »Napreja« v Ljubljani. — Trdo vezan izvod velja 14 K; kd. naroči več kakor 10 izvodov, dobi pri vsakem izvodu 2 K popusta.

Bolniško zborovanje v Sloveniji.

Slovenski obrtniki so že nekaj časa vodili boj zoper sedanji ustroj bolniškega zavarovanja v Sloveniji in se tudi izrekli zoper zadnji uredbo ministrskega sveta, ki je med drugim prinesla delavstvu oblikovno družinsko zavarovanje, preuredila lestvico mednih zaslužkov in sankcionirala izvršeno centralizacijo bolniškega zavarovanja v Sloveniji. Na podlagi take resolucije, ki so jo obrtniki sklenili na svojem shodu v St. Vidu nad Ljubljano, dne 9. t. m., je sklicalo poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani za 19. januarja popoldne konferenco, ki kateri je povabilo zastopnike obrtnih združenj in zastopnike okrajne bolniške blagajne v Ljubljani. Na konferenci naj bi se razpravljalo in sklepalo o reorganizaciji in poslovanju okrajne bolniške blagajne v Ljubljani.

Takoj uvodoma je blagajna protestirala proti načinu sklicanja konference. Poklicani so bili obrtniki, ni se pa pozvalo delavcev, da bi vlada tudi slišala njihovo mnenje o morebitni presoji in o sedanjem poslovanju zavodov.

Na konferenci je blagajna odločno branila temelj sedanjega svojega ustroja, ki se sicer mora še izpopolniti in je dokazovala prednosti, katere ima centralno upravljani zavod pred raznovrstnimi malimi blagajnami.

Predvsem se je poudarilo, da sega reformni program delavskega zavarovanja nazaj na leto 1904, in da so že avstrijski osnutki delavskega zavarovanja poznali in priznali centralizirano upravo. Saj se je v rajni Avstriji izkazalo, da je od 3000 obstoječih malih blagajn 2000 odpovedalo, ker ni zmoglo svojih po zakonu jim predpisanih nalog. Po prevratu, ko smo prišli do spoznanja ničvednosti v veliki množici podpisane vojnega posojila, je postalo polno teh malih blagajn tudi v naši deželi pasivnih in insolventnih, tako da so bile primorane ozirati se po pomoči.

Ministrstvo za socialno politiko je sicer res že začetkom 1919 izdelalo osnutek novega delavskega-zavarovalnega zakona, ki pa radi različnih gospodarskih in socialnih prilik v naši državi še do danes ni zagledal belega dne, da si je bil pozneje še temeljito predelet. To zamudo je takratna Narodna vlada stitila, vsled česar se je sama lotila potrebne reorganizacije, ki jo je izvedla, potem ko se je o njej razpravljalo na enki dne 28. februarja 1919 pri deželni vladi v Ljubljani. Ker se je storil s tem velik korak k zbliznanju naše delavske-zavarovalne zakonodaje s hrvatskimi obstoječim stanjem in je slična organizacija tudi predvidena v ministrskem osnutku, je ministrski svet dne 11. oktobra 1920, št. Nov. 256, zdel uredbo, ki je odobrila od Narodne vlade postavljen položaj v Sloveniji, tičoč se bolniškega zavarovanja.

To dejstvo so odobrili tudi delavci. Strokovna komisija in »Nova Pravda« sta se temeljito bavila s tem vprašanjem in sta

njegovo rešitev posebej pozdravili. Kršč. socialni delavci so na prej omenjeni enki zagovarjali brezpozorno centralizacijo bolniškega zavarovanja.

Tudi Nemci, Avstriji in Čehi so korakali po tej poti, in sicer daleč pred nami. V poslednjih dveh deželah so reformirali izdatno svojo socialno zakonodajo tudi v tem zmislu.

Za smotreno centralizacijo govori predvsem okolnost, da se radi visokih upravnih stroškov mora zmanjšati število nosilcev delavskega zavarovanja. V Sloveniji bo napravljen v tem oziru prvi korak tedaj, ko se bošta Delavska zavarovalnica zoper neizpolnjevanje in bolniška blagajna zedinili v en zavod. Sedanje poslovalnice bodo opravljale krajevne posle bolniškega in nezgodnega zavarovanja. S tem se bo poenostavilo priglase, plačila, kontrola obratov, bolnikov in ponesrečenecv itd. Misli se dalje, da bo delavstvo v doglednem času vendar doseglo že dolgo obetano mu starostno in onemoglostno zavarovanje. Očitno je, da bodo v pokrajini, odnosno v okrožjih in v nižjih upravnih enotah opravljali prednostne zavarovalne posle že obstoječi delavsko-zavarovalni zavodi. Ali naj ima vsaka panoga zavarovanja delavcev svoje za vode, raztresene po vsej deželi, tako da bi imeli okrajne, obratne, zadržne, društvene bolniške blagajne, bratovske skladišča, delavske zavarovalnice zoper neizpolnjevanje, rudarske zavarovalnice zoper neizpolnjevanje, starostne zavarovalne zavode in onemoglostne zavarovalnice, da ne govorim še o železničarjih? Jasno je, da je treba te zavode združiti v močne enote in organizacijo poenostaviti, ker naraslo sicer upravnih stroškov v nedoglednost in ker taka organizacija ne dopušča temeljite kontrole in podrobnega pregleda.

Naloga bolniških blagajn ne obstoji zgolj v minimalnih dajstvih, katere določa zakon. Naloga blagajn je, da v najširši meri skrbijo za zdravstveno blagostanje in pridobitno zmoglost delavstva. Tuberkuloze, te najbolj razširjene delavske bolezni, na primer ne moremo ozdraviti zgolj z zdravili in zdravstvenim oskrbovanjem, pač pa le z velikopoteznim delovanjem: ustanavljanje in redno zdravilišča, odpočivališča za delavce, skrbeti za gradnjo delavskih hiš. V tem učli jedro dolžnosti bolniških blagajn in ne v podčrtovanju bolniških podpor. Takim nalogam pa morejo biti kos le veliki zavodi s trdno finančno podlago.

Velikega pomena je retaksacija receptov vseh blagajniških zdravnikov, ki se vrši v centralnem uradu in pa skupna nabava zdravil in obvezil, ker blagajno obremenjuje v manjši meri, kakor, če bi za vsakih 50 članov male blagajne po lekarnah plačevale dražje detajlne cene za medicino. Podcenjevanje ul pomena statistike, ki more biti točna le pri enotnih zavodih in na kateri sloni vsaka reforma obstoječe zakonodaje.

Vladni osnutek ima v misli, da se odredijo v delokrog bodočih okrožnih zavarovalnic tudi razni drugi posli, ki se odnašajo na zaščito delavstva in njegovega interesa, kot n. pr. posredovanje dela itd. Ne bi bilo v interesu stvari, da bi se taki posli opravljal od raznovrstnih malih blagajn, kojih posle vodijo različni postranski zaslužkarji brez vsakega zanimanja za stvar.

Obrtnikom se je na podlagi zbranega gradiva prečitalo, kako malo skrbno so prejšnje male blagajne v veliko večini zadostale svojim zakonitim predpisom. Število delodajalcev se je po izvršeni centralizaciji v nekaterih okrožjih povečalo do 160 odstotkov in 150 odstotkov. Vsi ti delodajalci svojih pomočnikov in delavcev prej sploh niso imeli zglašenihi!

Na podlagi teh dejstev in statističnega materiala in sledečega razgovora so obrtniki izjavili, da tudi oni sprejemajo navedena načela modernega bolniškega delavskega zavarovanja, s čimer opuščajo vsak boj proti sedanjemu ustroju bolniškega zavarovanja.

Sedajne njihove zahteve so deljene. Čuli smo zahteve po pariteti v zastopstvu bolniških blagajn. Drugi so zoper prepravljal misli, da imajo delavec vso blagajnično upravo v svoji roki, zato pa, da tudi nosi vse prispevke in vso odgovornost pred zakonom. Edini so si pa v tem, da zahtevalo od vlade, da izdela osnutek obveznega bolniškega in starostnega zavarovanja za obrtni stan. Delavstvo tej njihovi zahtevi ne bo delalo nikakih zaprek, temveč jim želi da bo trud obrtnikov v tem oziru uspešen.

Republika.

S to parolo in raznimi drugimi gestmi, kakor »proč z militarizmom«, sem s pravilno agrarno reformo« kateri so v programu in načelih socialne demokracije, je šla omenjena stranka v volilni boj. Na shodih, sestankih in zborovanjih so socialistični govorniki poudarjali te besede in s tem razredno nezavedno ljudstvo poučevali in spodbujali, da se zavedajo svoje resnice, da je samo ljudstvo pri volitvah v konstituanto tisti faktor, ki bo odločeval z oddajo svojih glasov, kakšna bo naša država v bodoči dobi, ali monarhistična, ali republika, ali se bo ljudstvo samo vladalo, ali jo bodo vladale posamezne osebe.

Toda izpod besede republika so zasledovali nekateri stari imperalistični fantazmi čisto drugi cilj, in sicer so računali v slučaju, da dobe republikanci v parlamentu večino, bi bila mogoče dosežena republika in s tem momentom bi nastal preobrat, ki bi povzročil razkol države in ngladil pot uresničenju habsburške propagande. Hrtileva vlada na Madžarskem vlada popolnoma v duhu Karla. hropeni in dela z vso silo za zgraditev razbite bivše Avstro-Ogrske. To je jasno, kar znači tudi to, da je postavila bela garda vojake na nemško-avstrijsko mejo, kateri bi v slučaju revolucije, ki jo incitirajo propagatorji sedanje krščanske socialistične vlade v Avstriji zasedli, in ljudstvo bi se moralo ukloniti meščanskim teroristom, to je dik-taturi in vpostavitvi monarhije Habsburžanov.

V tem slučaju bi mi podpirali to akcijo, s katero bi izvršili velik zločin nad našimi nemškimi sodrugi v mladi avstrijski republiki, za katero so izbojevali mnogo hudih političnih bojov, prestali velike nedostojne gospodarske krize in ravno v tej dobi je njih obstoj tako izbran, ko stoji država vstred fantastično velikega deficita in državni upravi pred propadom. V pojasnilo tako mislečim moramo poudarjati, da jugoslovanska socialna demokracija niso kulisa, za katerimi bi razni konzervativci propagirali sestavo bivše imperalistične avstro-ogrške monarhije, ampak je stranka, ki odklanja vsako tako gibanje in hoče izvesti v tej državi svobodno demokracijo republiko, v kateri bi bilo ljudstvo zadovoljno. Če pa še ni bilo mogoče dose-

či republiko in odpraviti militarizem ter izvesti agrarno reformo, je temu krivo ljudstvo samo, ker ni oddalo glasov tisti stranki, ki hoče preustrojiti državo po volji naroda samega, ampak jih je oddalo tistim, ki so za nadaljevanje sedanjega državnega sistema, sedanje bede in nezadovoljnost. Dejstvo, da nismo dosegli republike, nas nikakor ne sme ustrašiti, ker smo republikanci in ostanemo po misljenju, zato je naša sveta dolžnost, da se še bolj trdno poprimemo naše ideje in jo razširjamo. In sedaj, ko država pripravlja občinske volitve tajno, mora biti vsak somišljenik na mestu, da dobimo v občinske odbore republikance, socialiste, ki bodo pri bodočih državnozbornih volitvah volilce kot take podpirali in ne zaduševali hrepenenja ljudstva, kakor so to delali sedanji.

Film.

V zakatani gostilni je capin pri rezkem banačanu užival cvetje iz vrtov dnevnice kulture. V fantaziji se mu je pojavil pester in kričeč film ljubljanske družbe. Iz temnega kota mu je sliko motil hreščoč glas: »V mrzlem Gruberjevem kanalu so pravde za ločitev zakona najcenejše...«

Capin je malomarno začel čitati meščanske dnevne inserate. Ostro je zapil oči: »Mlada, dobro situirana dama želi zdravega, doraslega gospoda samca!... Bum! To bo zame nekaj svobodnega capina na!... Prodajmo dušo!... Nekaj kolon dalje pa je mastno debelo bral: »Mladič, 25 let, z eno milijonskim premoženjem želi znanja z inteligentno in mlado krasotico!... Bum! To je pa kak zlatoveržni banačni spekulant!...«

Capin je nehote začel razmišljati o visoki kulturi Ljubljane, nekdanji sedaj. zlasti, ko je še prelistal dnevno vest o operi. Starim Ljublancem, onim filistejcem, je bil višek kulture — kranjska klobasa, ki so zelje in cvrčijo. Te kulturne »artikle« so pošteno prebavili. Sedanjim zlatoveržnim Ljublancem?... Ljubljana ljubi opero... Zlatoveržniki pa ustanavljajo vesele kote ala »Moulin rouge« in »Chat noir«... Da zlata veriga nas dviga noira... Da zlata veriga nas dviga ostane... »Figa!«

Politične vesti.

Popravek netočne vesti. V poročilu o prvi seji odbora za revizijo poslovnika je prinesel ljubljanski dopisni urad glede izjave socialistov nekoliko netočno poročilo, za katero je seveda odgovoren negrški poročevalec. Danes pa priložimo isti urad s seji popravek izjave socialistov. Če bi druge stranke ne hotle prisesti, groze socialisti, da bi zapustili stališče ne v tem obsegu ni točno. Socialdemokratski poslanci, odnosno v njih imenu posl. Elin Kristan, so zahtevali, da morajo biti v odboru za izpremembo poslovnika zastopniki tudi ovi skupin poslancev, ki niso položili prisoge, kajti sicer bi socialisti ne mogli sodelovati v omenjenem odboru.

Povelje za aretacijo Sušteršiča. »Ozbora« poročila iz Gorice: Karabinjerske postaje na Primorskem so od vlade dobile nalog, da takoj aretirajo dr. Ivana Sušteršiča, če bi prišel v Julijsko Benečijo. Ta naredba je v zvezi s Sušteršičevo prošnjo, da mu vlada dovoli stalno bivališče na Primorskem, katero prošnjo pa je vlada odklonila.

Kako se razdeli avstrijski vojni material? »Zmagovite« države so sedaj sporočile, kako se razdeli v Avstriji zaplenjeni vojni material med posamezne države. Po tem sporočilu bi dobila Francoska 11, Velika Britanija 8, Italija 70, Zedinjene dr-

žave 4, Japonska 3 in »Srbija« 4 odstotka. V utemeljitvi take razdelitve stoji: Zahtevam je bilo ugodeno ne samo na podlagi pravičnosti, važnosti bojnih sil kake države, ampak tudi na podlagi časa, ki je bil uporabljen v izvršitve prevzetih nalog, po številu žrtv, posledne in neposredne pomoči ter po izgubah. — Jugoslavija torej ni dobila zopet nič, kar nazadnje ni taka škoda; nam vsaj ne bo treba aranžirati »krvavih pojedin«...

Andrassyjeva stranka na Madžarskem. Ta teden je grof Andrassy ustanovil novo stranko, ki jo bodo tvorile levčarske frakcije in centrum parlamenta: Intransigentna skupina krščanske narodne stranke, tkzv. Szemecsanysjeve skupine, del krščanskih socialcev in disidenti. Ideja, ki veže vse te različne elemente, je izrecno habsburško-monarhistična. Stranka ima 70 poslancev.

Prvi javni prepri. »Humanite« je naslovila na vso socialistično javnost odločen protest proti nameri »odpadnikov«, ki zahtevajo, da se ime tega lista izpremeni. Stvar je namreč taka, da stari »napravl svet dnevnika «Humanite«, ki sestoji iz Brackoja, Bluma, Longueta in Moureta (torej samih »odpadnikov«), še ni odložil svojih funkcij, dasi pravijo novi komunisti, da po dogodkih v Toursu nimajo ti ljudje nikake besede več pri stvari zlasti še zavolj tega, ker je bil v tem času imenovan za drugi upravni svet (s strani komunistov seveda). Sploh, pravilo tretjeinternacionalne, kako je mogoče izstaviti simonisti radi stvari, ki prihaja od samega Jaures-ja (ta je, kakor znano, ustanovitelj »Humanite«). Nasproti temu pa odgovarjajo antikomunistične skupine, da ne smatrajo sedanjo komunistično stranko za nadaljevalko stare zedinjene stranke, zlasti ne rad tega, ker se je popolnoma ločila od Jauresovega socializma, kar se tudi nam ne zdi tako netemeljeno, če pomislimo na razne bodice in smešnja v komunističnih listih, na račun Jaures-jevega delovanja. O tej zadevi bomo še kaj pisali.

Šele sedaj! Brzjavka iz Carigrada poroča, da so se francoske čete poslužile orožja proti Wranglovim četam, ki so nastanjene v Četaldži. Wranglovi (kozaki) so se uprli in pomorili svoje častnike. Francozi so se vmešali, toda kozaki so odgovorili s tem, da so ustrelili deset Senegalcov in ranili mnogo drugih, med temi tudi dva častnika. Četaldško taborišče je bilo nato obkoljeno in Francozi so proglasili prekl sod. — Če je to res, potem zhom spomladna ofenziva proti boljševikom!

Se ena podobna. Med četami generala Želigovskega je izbruhnil upor. Na viliških ulicah je prišlo do krvavih spopadov, tekmo katerih so bili uporabljene ročne granate in celo artilerija.

Španski socialisti proti III. internacionali. Odbor socialistične stranke, ki so se je sestel te dni, se je izrekel proti pristopu k tretji internacionali s 10 glasovi proti 3. Enindvajset moskovskih točk je odbor odklonil z 7 glasovi proti 6.

Znižanje ameriške vojske. Ameriški senat je sprejel zakon, ki določa znižanje vojaškega kontingenta na 150.000 mož. General Pershing je želel stalno vojsko, brječo 200.000 mo.

Organizacijski vestnik.

Iz stranke.

Iz centralnega tajništva JSDS. Danes začnemo razpošiljati nove izkaznice in pristopne izjave vsem organizacijam, ki so jih naročile. Tiste organizacije, ki smo jim zadnji čas poslali manj, nego so naročile, naj naznanijo, če in koliko izkaznic ali pristopnih izjav naj jim še pošljemo. Nove izkaznice so nekoliko drugačne od prejšnjih, zato pa še ni treba prejšnjih takoj zame-

LISTEK.

Ant. P. Čehov:

Strah.

(Povest mojega prijatelja.)

Poslovenil Fran Pogacnik.

Dmitrij Petrovič Silin je dovršil vsučiliške študije in nastopil mesto v Petrogradu, a v tridesetem letu je izstopil iz službe in prevzel gospodarstvo na deželi. — Ni slabo gospodaril, vendar se mi je zdelo, da ni na svojem mestu in da bi napravil prav, ako bi se vrnil v Petrograd. Kadar me je zagorel, pokrit s sivim prahom izmučen od dela srečaval pri vratih ali pri dohodu in se potem pri večerli boril s spancem in ga je žena vodila spat kakor dete, ali kadar je, ko te premagal dremež, začel s svojim mehkim priručjem, kakor prosočim glasom, razkladati svoje lepe misli, tedaj nisem videl v njem niti vosodarja, niti aaronoma nego je izmučenega človeka, in meni je bilo jasno, da ne potrebuje gospodarstva, nego

je želi da bi minil čas in — slava Bogu.

Rad sem se mudil pri njem in bil njegov gost dva ali tri dni. Ljubil sem njegov dom park, velik sadni vrt, reko in njegovo filozofijo, malce medlo in oostobesedno, vendar jasno. Gotovo sem ljubil tudi ntega samega, dasi tega ne morem s prepričanjem reči, kakor se doslej ne morem spoznati v svojih tedanjih čustvih. Bil je razumen, dober, zabaven in iskren človek, a prav dobro pomnim, da mi je bilo kakar mi je razkrival svoje tajne misli in poudarjal našno priateljstvo nepriljeno in mučno. V njegovem prijateljstvu do mene je tičalo nekaj neudobnega, težkega in ljubše bi mi bilo navadno priateljsko razmerje.

Šlo je zato, da mi je nenavadno nražala njegova žena Marija Sergejevna. Nisem bil vanjo zaljubljen, vendar mi je bil všeč njen obraz, oči, glas in hoja: hrepenel sem po njej, ako je nisem dolgo videl, in moja domišljia si ni nikdar tako rada slikala, kakor to mlado krasno in elegantno žensko. Kar se tiče nje same, ni

sem imel določnih namer in nisem o nčemer sanjaril, a mi je vedno kadar sva ostajala sama, prihajalo na misel, da me smatra njen mož za svojega prijatelja in mi postajalo mučno. Kadar mi je igrala lube mi pesmi na klavirju, ali mi pripovedovala karkoli zapinivega, sem jo z veseljem poslušal in isti čas so se mi v glavi porajale misli, da ljubislovega moža da je on moj prijatelj in da me ima sama za njegovega prijatelja: tedaj je moje urodno občutje izginjalo in postajalo mi je neprijetno, mučno in tožno. Ona je to premeno opažala in navadno govorila: »Dolgačas Vam je brez Vašega prijatelja. Moram poslati ponj na polje.«

Ko je prišel Dmitrij Petrovič, te ona govorila: »No, sedaj je prišel Vaš prijatelj. Radujte se!«

Tako je teklo življenje poldrugo leto.

Nekje julijske nedelje sva se z Dmitrijem Petrovičem, ker nisva imela drugega dela, odpravila v veliko selo Klušino, da tam nakupiva prazriska za večerjo. Dočim sva ho-

dila po trgovinah, je zašlo sonce in napočil večer večer, ki ga gotovo nikdar v življenju ne pozabim. Ko sva nakupila mila podobnega sira in okamenelih po katrnam dišečih klobas, sva stovala v krčmo, da doprvašava po pivu. Voznik je šel v kovačnico podkovat konje in naročila sva mu da ga pričakujeva pri cerkvi. — Izprehajala sva se, razgovarjala, smejala nakupljenemu blagu, a za nama je lazil molče in skrivnostno kakor detektiv človek, ki je nosil v našem okrožju dovolj čudno ime »Štrideset mučencev«. Ta »Štrideset mučencev« ni bil drugi kakor Gavrilja Sierverkov, imenovan na prosto Gavriška, ki je bil kratak čas moj sluga, a sem ga odpustil radi pihančevanja. Služil je tudi pri Dmitriju Petroviču ter bil vsled iste napačne odpuščen. Bil je silen pitanec in vobče je bilo vse njegovo življenje prav tako zapito in razuzdano kakor on sam. Njegov oče je bil svečenik, mati plemkinja, to se pravi, po roistvu je pripadal priviležovanemu stanu toda kadar sem gledal v izpiti, pohlevni, vedno potni obraz, v

njegovo rujavo že osivelo brado, v njegovo siromašno, raztrgano sukno in rdečo srako snuščeno čez hlače, nisem mogel ugriti niti sledu o tem kar se v našem družabnem življenju naziva priviležji. Imel se je za izobraženega in je pravil, da je po-hajal duhovsko učilišče, ki ga na ni dovršil, ker je bil radi kaenja izključen: nato je pel v cerkvenem zboru in živel kak dve leti v samostanu, kjer so ga zopet izključili, a tu ne radi kaenja nego radi »slabosti«. — Prehodil je peš dve guberniji, vladal prošnje na cerkvene svete in pristojne oblasti in je stal trikrat pred sodiščem. Slednič je običal v našem okrožju, služil kot lokal, gozdni čuvaj, pisar, cerkveni strežnik, se oženil z brezposelno vdovo-kuharico in se končno pogreznil v lizansko življenje ter se tako življal v njegovo blato in ostudnost da je o svojem priviležiranem pokolenju govoril sam z neko nerotovitostjo, kakor o baiki. V onisnem času se je potenal okrog brez nosla, izdajajoč se za živinozdravnika ali lovca, a njegova žena je brez sledu izginila. (Dalje prih.)

njavati z novimi. škoda časa, pa tudi denarja, ker oboje lahko drugam boljše obrnemo. Organizacije, ki imajo še stare izkaznice v zalogi, jih tudi še vse lahko porabijo in še leto potem naroče nove.

Iz strok. organizacije.

Podružnica kovinarjev na Jesenicah sklicuje svoj redni občni zbor v nedeljo 30. t. januarja ob pol 9. uri pri »Jeleni« na Savi s sledečim dnevnim redom. 1. Pozdrav in poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo kontrolorja. 5. Volitev novega odbora. 6. Volitev delegatov za pokraj. kongres Osr. društva kovinarjev. 7. Raznosterosti. Ako bi

občni zbor ob napovedani uri ne bil sklicen, se bo vršil pol ure kasneje ne glede na število navzočih članov. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Knižnica »Svobode« v Ljubljani zaorta Sodrugo naznanjamo, da bo od ponedeljka, dne 24. t. m. centralna knjižnica »Svobode« v Ljubljani vsled preureditve za nedoločen čas zaprta. Vse sodruge, ki imajo knjižice izposojene opozarjamo, da na isti v določenem roku vrnejo vsak ponedeljek in četrtek.

Seja »S. S. Svobode« se bo vršila v ponedeljek ob pol osmi uri zvečer v društvenih prostorih v Selenburgovi ulici 6. II.

Dnevna kronika.

Ponisovalje ljudi in živine se prične po vsej državi z 28. januarjem. Vlade odredbe vsebujejo odločbo, da se vsi določeni ponisovalci, ki bi se ne odzvali svoji dolžnosti kar z dne 3. meseca zopet za moralo in poštenost vseh stroške naknadnega ponisa.

Sodrugi Rudolf Vrtinik je včeraj umrl v ljubljanski deželni bolnišnici. Kdor pozna delavsko gibanje na Slovenskem iz prejšnjih let, ta mora poznati tudi Vrtinikovo ime. Vrtinik spada med one sodruge, ki so mnogo delovali v nekdanjem delavskem izobraževalnem društvu v Ljubljani in v političnem gibanju naše stranke, ko je bilo najhuje prežiganje delavstva na dnevnem redu. Počrta draga nokoletna se bo vršila danes popoldne. Blag mu hodi spomin!

Umrl je notar Luka Svetec. V Litli je umrl 21. t. m. ob pol 2. ponoči starosta slovenskih narodnih boevnikov notar Luka Svetec. Rojen je bil 8. oktobra 1826 v Podgorju pri Kamniku. Po študijah je služil pri sodišču v Ljubljani, na Hrvaškem in v Kranjskem. Leta 1869 je postal notar v Idriji in 1872 v Litli. Pozneje je bil deželni in državni poslanec. Svetec se je bavil tudi s pisatelstvom. Njegova politična smer je šla za zedinjenim Jugoslovancem. Mnogo let je bil tudi podpredsednik Šolske Ciril-Metodove družbe. O Luki Svetecu lahko rečemo, da je res živ veljavi vsemu programu in bil vztrajen boevnik za svoje ideale.

Koliki so došli. Finančna delegacija sporoča, da so došli novi koliki in jih ima zopet dovolj v zalogi. Upa, da jih ni bo več zmanjkalo.

Se že pričeli. Kakor poročajo belgradski listi, so nekateri kapitalisti že izkoristili sedanji položaj in znižali plače delavcem, zlasti onim, katerim je vlada razpustila organizacije. Saj tega trenutka so komaj čakali, ko bodo lahko mirno razdvojili moč delavstva in s tem delavce svobodno in brez odpora izkoristili.

Prevzemanje avstrijske živine za Srbijo. Na zadnji seji gospodarsko-finančne komisije ministrov je bilo sklenjeno na predlog ministra za kmetijstvo dr. Velizarja Jankovića, da se pri avstrijski vladi uradno čimprejše dobave živine, ki nam jo mora Avstrija po mirovni pogodbi izročiti. Komisija strokovnjakov, določena za prevzeto živino, je snoči odpotovala na Dunaj.

Največja tobačna tovarna v Jugoslaviji. Vprašanje o gradbi velike tobačne tovarne je definitivno rešeno. V Smederevu se gradi moderna tobačna tovarna, ki bo največja te stroke v Jugoslaviji.

Odpuščeni uradniki. Ministrski svet je z ozirom na obstoječo uredbo o regulaciji uradnikov ministrstva prehrane in obnove zemlje odpuščal okoli 150 uradnikov iz državne službe, ker jih je za sedaj preveč.

Proti spekulacijam. Prometno ministrstvo je ukinilo dovoljenje o prevažanju blaga v Bosenski Brod, ker so tam razni trgovci nagromadili velike množice raznega blaga v spekulacijske namene.

Vojaško — taktni obvezanci se opozarjajo, da se morajo dotlej, da preneha dolžnost vplačevanja vojaške takse, vsako leto v mesecu januarju zglasti v občini svojega bivališča, (v Ljubljani na magistratu, Galetova hiša, II. nadstropje).

7 izrednega občnega zbora društva jugoslovanskih novinarjev. Na izred. občnem zboru društva jugoslovanskih novinarjev se je sklenilo, da se morajo vsi listi strogo držati osebnih napadov in žalstev članov uredništva društev, tudi pooblaščenih listov. — Obenem se je sklenilo, da praznujejo uredništva vseh listov nastopne dneve: 1. maj. Vidov dan 28. junija in praznik zedinjenja 1. decembra. Oba sklena sta za vse člane društva obvezna. — Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah Drž. posredoval. za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj, in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 9. do 15. januarja 1921 dela 181 moških in 51 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 128 moških in 76 ženskih delavskih

moči. Posredovanj se je izvršilo v tem času 108. Promet od 1. januarja do 15. januarja 1921 izkazuje 853 strank in sicer 347 delodajalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 180. Dela iščejo: pisarn. moči, vinarji, kovači, ključavničarji, kleparji, krojači, šivilje, peki, mlinarji, mesarji, pleskarji, dnmariji, dnmarike, trgov. sotrudi, sotrudi, kuharice, služkinje, postrežnice, vlagalke, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: kamnoseki za granit, brusarji za jedilno orodje, ključavničarji, modelni in navadni mizarji, vrtarji, tesarji, usnarji (Rotgerber, Weissgerber), elektromonterji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, ščetarji, vajenci, vajenke itd.

Cevlarska zadruga za Ljubljano in okolice naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. preizkušnja za pomočnike. Prijave sprejema zadruga načelnik Karl Kordelič, Rimska c. 5. do 26. t. m.

Pozor ribiški Dne 28. t. m. ob pol 21. se vrši v hotelu Uniona, (rožnata soba) ustanovni občni zbor slovenskega ribarskega društva v Ljubljani. Kdor se zanima za ribolov, naj se udeleži občnega zbora in pristopi k društvu kot član.

Zvišanje cen električne energije? Beogradski dnevniki poročajo, da bodo vsled velikega deficita ljubljanske elektrarne cene električne energije zvišali cenje vožnji na 6 K. — Dobro jo je pogodil, ali če govorimo odkrito, je predlagal, da naj ljubljanske kurete zapolijejo v remizo na Zaloško cesto in jih spravijo za muzej.

Zaradi smrti vojvode Mišića ostaneta obe gledališči v petek dne 21. in v soboto dne 22. t. m. zaprti.

Umetniška noč. Dne 31. t. m. priredi ljubljanski pododbor Udrženja gledaliških igralcev v vseh prostorih Narodnega doma II. umetniško noč. Opremo izdelujejo Dolinar, Gaspari, Kregar, Skružnj, prof. Santel, Stern, Podrekar in Vavpotič. Program stopnišče. Velika dvorana. rezervirana za ples (empirestil). Mala dvorana v indijskem stilu za bar. Stranski prostori: budoar za dame, kadilnica, igralnica, Sokolova dvorana z narodnimi paviljoni, za prosto zabavo. Pri plesu svira orkester dravske divizije. V Sokolovi dvorani po operni orkester (koncertne točke) in kabelet. Umetniška loterija bo obsegala dele naših najboljših umetnikov. Prenotacije za vstopnice se sprejemajo vsak dan od 2—6 v pisarni Udrženja gled. igralcev SHS, Dramsko gledališče.

Koncert salonskega orkestra se vrši v nedeljo 23. t. m. v velikem salonu gostilne »Drašček«, Bohoričeva ulica 9. Vstop prost.

Zaletel se je lep pes, čuval. Polzve se v kavarni Prešeren.

V zrak je zletel Pod Lipoglavu, občina Dobrunje, so delavci vrtili kamenje za napajanje ceste. Zavrtill so mino, ki se nikakor ni hotela vžgati. Tedaj je k delavcem pristopil junaki. 23 letni posestnikov sin Matevž Držin iz St. Pavla ter jim poglivo omenil: »Kaj! V vojski sem bil! Granate sem metel, pa ne bom te mine spustil v zrak!... Vzel je sveder in začel vrtili po mino. Kar naenkrat se je začel pok, mina se je razletela in dvignila Držina visoko v zrak tako, da je še drugega delavca poškodoval. K sreči je zadobil le nekaj prask in poškodb, katere sedaj zdravi v bolnici.

Smrtna nesreča. 45letni posest. T. Zupin iz Pšate pri Cerkljah je šel s svojimi 14 letnim sinom Tomažem v gozd »Za dnomo«, ki leži na velikim strmini. Prežagala sta na dvoje s koreninami izravnano drevo. Ko sta drevo prežagala, je debelo koreninsko deblo podšlo oba, očeta in sina. Očetu je korenina zlomila vrat. Bil je takoj mrtel. Sin je ostal nepoškodovan.

Rudarska neizgoda. Rudarska delavca, 25 letni Leopold Pristov in 45 letni Ivan Rozman sta šla v rudniški rov nad Zirovniško Planino (Javorniki, Gorenjsko) — z navadno karbidno svetilko. V rovu so se plini vneli in oba delavca težko po glavi in rokah obžgali. Prepeljali so ju v ljubljansko javno bolnico.

Rodbinska tragedija. Včeraj popoldne je sodna komisija odšla na St. Peterski nasip šte 53, da je ugotovila delanski položaj rodbinske tragedije, katere žrtev je postal 36 letni Ivan Vrhunc, prekupevalec deželnih pridelkov. — Ivan Vrhunc se je s svojo mlado ženo udeležil plesne zabave v hotelu »Tivoli«, katero je priredilo »Društvo ljubljanskih izvoščakov«. Na plesu sta ostala do 3. jutraj, naker sta odšla domov. Na

domu se je med njima vnel oster prepri zaradi neke »Tončke«, ki je bila intimna znanca Ivana Vrhunca v času, ko je Emilija bivala pri svoji 75 let stari materi na Westfalskem, kjer je morala sebe, tri otroke in mater preživljati s težkim delom v westfalskih rudnikih. Emilija je hči rudarja Pavlovića, ki je tam umrl. Emilija se je decembra lanskega leta povrnila z materjo in otroki k možu v Ljubljano. Do zadnjega je v družini vladal mir.

V prepri je nastal metež, v katerem je ženi prišel v roke revolver. Ta se je izprožil in strel je zadel moža v glavo, ki se je takoj zgrudil mrtel na tla.

Po končanem komisijskem ogledu so truplo prepeljali v mrtvašnico. Žena, katero so pripeljali popold. iz zaporja h komisijskemu ogledu, je pri pogledu na moža težko omedlela ter so jo morali prenesti v sosedno stanovanje. Danes tekom dneva se vrši sodna obdukcija ustrelenega Ivana Vrhunca. Tragedija: mož — mrtel. Žena v ječi, otroci brez staršev — vsled preprirov in ljubosumnosti Med senzacijskim prebivalstvom kempeterskega predmestja je naravno tragična dogodka zbudila veliko zanimanje.

Pogasti in trebušni legar sta se pojavila med ruskimi begunci v Erceg Novu.

Kulturni vesnik.

Marionetno gledališče. Radi upravnih težko prekinitve predstave se bodo odslej vršile vsako nedeljo in praznik ob 3. popoldne in ob pol 6. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Prihodnja predstava bo v nedeljo 23. t. m. in sicer popoldne in zvečer »Nov Prolog« in tridejanka »Začarani princ«. Vstopnice se dobe v predprodati v I. nadstropju Mestnega doma dan pred predstavo od 3—5. popoldne in na dan predstave od 10—12. predprodati, kakor tudi pri blagajni pol ure pred predstavo.

Nova dramska dela. Pisatelj F. S. Pinžgar je dovršil tridejanko: »Razvaline življenja«, katero smoe je začel iz kmečkega življenja. Pr. Kost terokaz »Mrakovci«. Marila Kmetova je poslala ljubljanski gledališki upravi dvodejanko »Matla« in enodejanko »Notturmo«. (Gledališki list.)

Mi zahtevamo pravico.

Meseca novembra p. l. se je zgodi na Jesenicah dogodek, ki bi bil sam na sebi obsojan vredno.

Oskrbnik v tovarni Kranjske industrijske družbe o. Vervear je s tem da je silil voznike, da delajo po več kakor 48 ur, prišel v konflikt z v tovarni nameščenimi delavci. Konflikt se je nostril tako, da je nekaj delavcev odšlo nekega dne pred njegovo pisarno, kjer so zahtevali od g. Vervearja zadoščenja. Ob tel. priklji je prišlo vsaj do izpovedbi g. Vervearja tudi do delanskega sponada med njim in delavci.

Vsak pošten človek take dejanja obsoja, ker je obsodbe vredno. Pričakovati bi nač bilo, da bo ravnateljstvo tovarne predvsem kaznovalo svoje oskrbnika. Ker se je kršitvijo zakona o osemurnem delu dal povod, da se je delavstvo tako razburilo, ter da bo na drugi strani poiskalo tudi krivce na delavski strani, ki so zakrivili obžalovanja vredni prestonek.

Dasi so delavci zažrešili prestonek, vendar v temu slučaju kaznen ne bi zapustila dobrih posledic. Vsak delavec ve, da je prestonek zakona kazniv. G. Vervear je na gazil zakon o osemurnem delavniku že več mesecev, pa se mu ni nič zalega zgodilo. Ali je čudno potem, če se je nosrečilo kakemu hujskaču, da je delavstvo zanelal k nepremišljenemu delanju? Mesto pa, da bi vodstvo tovarne vsaj sedaj skušalo odstraniti vzroke tako velikega nezadovoljstva je pa napravilo še novo grostnost. Takol po tem dogodku je ravnateljstvo radi te afere odustilo dva popolnoma nedolžna delavca, — Eten od teh dveh Fr. Beravs, ki je še celo na javnem shodu pol ure pred omenjenim dogodkom govoril proti temu, da bi delavci šli korporativno k oskrbniku, kar lahko s pričami dokažemo.

Na priprobo tamištva kovinarjev radi te odustitve je poverjeništvu za soc. skrb, ki ga je zastopal g. dr. Mrak sklicalo na Jesenicah sestanek delavskih zaupnikov in zastopnikov obrata. Na tem sestanku so se zastopniki delavstva in zastopniki tovarne dogovorili, da, ako bosta omejena dva delavca pri sodišču oproščena jih bo tovarna zoner snrelela v delo ter jima povrnila nastale stroške. Pretekli mesec se je ta obravnava vršila, pri kateri sta bila oba delavca oproščena. Na podlaci te onostitve je talništy kovinarjev še enkrat interveniral pri poverjeništvu za trgovino in obrt in poverjenik je sicer obljubil, da bo pospešil soredem delavcev zopet v delo, ven-

dar je šutil, da nekdo namenoma na pristoih mestih nanačno informira. Mi bomo še nekoliko počakali, da dobe priliko pomagati pravici do zmave tisti, ki so v to poklicani, ako se na to ne bo zgodilo, bomo na vedeli, kdo je — lump.

Gospodarstvo.

— Popis in žigosanje obveznic predvojnih posojil. Ker se nahaja v rokah naših državljanov še veliko število obveznic predvojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske, ki iz kateregakoli vzroka niso bile ob roku predlozene v popis in žigosanje, je finančni minister odredil, da se te obveznice smejo žigosati še do vstetega 15. marca 1921. To je zadnji rok, ki se ne bo več podaljšal. Popisovanje in žigosanje bodo vršile v tem roku samo delegacije ministrstva financ v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Novem Sadu ter generalna direkcija državnih dolgov v Beogradu. V imenu delegacije ministrstva financ v Ljubljani bo vršil ta posel davčni urad za mesto Ljubljana. Pozivljam vse naše državljanke, ki svojih obveznic predvojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske doslej še niso predložili v popis in žigosanje, da jih v gori navedenem roku osebno ali pismeno predlože davčnemu uradu za mesto v Ljubljani, ki jim bo obveznice popisal in žigosane vrnil. Pismene vloge je kolkovati s kolkom za 2 dinara.

— Obrtniška konferenca. V Beogradu se je v sredo pričela konferenca obrtnikov iz vse države. Naloga te konference je, ustvariti podlago za oživotvorenje splošne obrtniške zveze za vso Jugoslavijo. Na konferenco je došlo znatno število obrtnikov, da manifestirajo težnje svojega stanu.

— Provizorični režim južne železnice. Listi javljajo, da je uprava južne železnice naznanila, da je Jugoslovenska vlada pristala na dogovor in da se vsled tega skliče konferenca, ki bo razpravljala o provizornem režimu dne 5. februarja na Dunaj. S tem je dana južni železnici možnost, da doseže provizorično ureditev svojih stvari.

— Socialistična gospodarska korespondenca. Pod vodstvom profesorja Emila Ledererja in Adalberta Halazija, katerima bodo pomagali Hilferding, Bernstein, Aufhäuser in drugi znani sodruzi, je začela v Heidelbergu izhajati revija, katere namen je seznanjati javnost in zlasti socialistični tisk s splošno in proletarsko - gospodarskim položajem posebno na Angleškem, Francoskem, v Italiji in Ameriki. Revija izhaja tedensko in se socialističnim listom namenjena izdaja imenuje: »Weltwirtschaftliche Korrespondenz«, a izdaja za strokovne liste: Westeuropäische Sozialökonomische Korrespondenz. Vodstvo ima dalje na razpolago že okrog 150 svetovnih listov, katerih gradivo je pripravljeno javnosti podajati v krajših izvlečkih ali daljših člankih. Revija se naroča na naslov: Westeuropäische Sozialökonomische Korrespondenz, Dresdener Bank, Geschäftsstelle Heidelberg, Deutschland in stane, za Jugoslavijo približno 30 K.

— Koliko je Nemčija doslej plačala ententi. Doslej je Nemčija vsled mirovne pogodbe izplačala ententi vrednost nad 21 milijard mark v zlatu. Trgovske ladje so vredne nad 7 milijard, železniški material nad eno milijardo in pol, premog in koks 656 milijonov, državna in deželna last, ki jo je Nemčija izročila ententi, je vredna okrog 4 in pol milijarde itd. Nemški papirnati denar, ki kroži v inozemstvu cenijo na 7 milijard.

Po svetu.

— Novice iz Primorja. Italijanska vlada misli ustanoviti slovensko gimnazijo v Ajdovščini in ne v Gorici.

— Brez stanovanj. Kakor poročajo, je začel izhajati v Pragi kot glasilo organizacije »brezstanovancev« list pod gorenjim naslovom.

— Dunajski modal teden v februarju 1921. Na Dunaju se bo vršil z ozirom na stare tradicije in povzdigo dunajske modne obrti, pod pokroviteljstvom tamošnjega trgovskega ministrstva in trgovske zbornice, v času od 31. januarja do 7. februarja 1921. drugi modal teden, katerega se bo udeležilo brez 150 dotičnih tvrdk, ki bodo v svojih ateljeih nudile najnovejše predmete z modnega polja. Interesenti, ki niso prejeli nobene posebnega povabila naj se obrnejo na: Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, (Kammer für Handel, Gewerbe und Industrie, Wien, I., Stubenring 8.) Natančnejša pojasnila glede možnosti potovanja, nabave valut in bivanja tamkaj, daje podružnica Nemško - avstrijskega urada za trgovski promet v Ljubljani, Resljeva cesta 1/III.

— Iz Madžarske. Dne 16. t. m. so madžarski nacionalisti v Budimpešti odkrili na trgu »Svobode« spomenik, ki predstavlja štiri province, odrgane od Madžarske. Škof je pri tej priliki blagoslovil zastavo društva »prebujajočih se Madžarov«, dru-

štva, ki je kakor znano uprizarjalo po zloemu komunističnega režima terorizem najstrašnejše vrste po vsej deželi...

— Za olomskega nadškofa je bil imenovan dr. A. C. Stojan.

— Tunel pod sueškim prekopom. Angleški inženirji se bavijo s predlogi o stavbi tunela pod Sueškim prekopom. Tunel naj bi nadomeščal vrtilni most, ki je bil postavljen med vojno pri El Kantari, ki ovira plovo po Sueškem prekopu. Preiskovalna dela so končali in našli niso nikakih neprimagljivih ovir. S tunelom bi ohranili tudi redno železniško zvezo med Palestino in Egiptom.

— Anglija je baje poslala v Rusijo velike množice zdravil, obleke in petroleja.

— Brezžične zveze med Francosko in Španjo. 20. januarja se bodo otvorile brezžične brezovne zveze med Francosko in Španjo. Brezovjave bodo nosile naslov: Voie Radio - France.

— Vrh najvišje svetovne gore Mont Everest bodo začeli zopet preiskovati. Državni podtanjik za Indijo poroča, da je dobil dovoljenje od tibetske vlade ter da bo ekspedicijska gotovo dospela na vrh. Z dovoljenjem tibetske vlade je odstranjen tudi precej političnih ovir.

Sport.

Nov pri snega (par centimetrov) je pal zadnje dni v višjih legah po Gorenjskem.

Svitearska nog. zveza je povabila Čl. S. F. na mednarodno prijateljsko nogometno tekmo. Prva tekma Češkoslovaška : Svit. ca bi bila igrana letos v Svici, druga prihodnje leto v Pragi. — Tudi Švedi in Francozi se precej zanimajo za češki nogomet.

Dvoje francoskih nogometnih moštev se pripravila — po poročilu čeških listov — na propagandno turnejo v Jugoslavijo. Turnejo bo financirala francoska vlada.

Dopisi.

Volenje. Tukajšnja podružnica »Unije slov. rudarjev«, je priredila v nedeljo 16. t. m. v gostilni g. Cingler strokovni shod. Shodu je predsedoval s. Valenčak, poročal je s. Leskovšek iz Celja, isti je v obširnem govoru razložil pomen strokovnih organizacij, njih začetek in cilje. Razložil je tudi v jako razumljivih besedah razredni boj proletarijata, ki že traja deset in desetletja. Dotaknil se je tudi taktike boja predvojnega in sedajnjega časa, v strokovnem gibanju. Pri tem je ugotovil, da so pred vojno vodili organizacije strokovnjaki in delavci, sedaj pa, poskušajo voditi organizacije razni ljudje, ki niso strokovnjaki in tudi ne delavci ter trdijo, da so »komunisti«. Njih taktika je organizacije razdirati, stare voditelje blatiiti ter oznanjevati »Diktaturo proletarijata« itd. Uspehi takih komedij, ki jih mi imenujemo reakcija, so napačni v spominu iz časa železničarske stavke. Vendar jim je bilo še premalo, da so na stotine družinskih očetov poginili v obup spravili so se še na nov maneuver na rudarje. Celo leto so obljubovali največ, če jim bodo šli rudarji na liti. Ker se jim je to delovanje posrečilo, so rudarjem preskrbeli nekakšni reakcionarni akt v obliki militarizacije v slučaju stavke. Vse to se je zgodilo zaradi nepremišljenega dela raznih nestrokovnjakov, ki so zavlekli v strokovne organizacije politično naziranje. Govornik poudarja, jaz bi nič ne omenil o komunistih, če bi ne bili nič zakrivilci proletarijata. Ne morem pa preko tega, če vidim razbito proletarsko armado, vrženo ob tla. Komunistični zakon, katerega so nam socialisti pridobili v prejšnjih težkih časih, so nam sedaj takozvani komunisti uničili s svojim nesposobnim vodstvom. Nam danes ne gre za to, da bi ne smeli komunisti obstojati in organizacije voditi, če jih razumejo! Ne gre pa, da bi ti malopridi proletarsko fronto razdirali, ter izvajali katastrofo kakor na Madžarskem. Jugoslovanski proletarijat želi zedinjenje, a ne razdiranje. Nato je s. Valenčak v lepih besedah še opozarjal na važnost organizacije ter zaključil shod. Oskrbnik glavjarju v Slovenjgradu pa svetujemo prihodnjič, da pravočasno urade no paznani, da so kože v Velenju.

To in ono.

• »Mesto na kolosih«. Na železniških tirih blizu Budimpešte stanuje v železniških vagonih okrog 7000 oseb. Stanovalec v vagonih so večinoma begunci iz krajev, ki so pod romunsko vlado.

Dober dan! in nikakih bolečin ne boste imeli če vporabljate Fellerjev Elsa fluid in Elsa krogljice. 6 dvoinitih ali 2 specialni steklenici Elsa fluida 420—K. 6 skratitice Elsa-krogljic 18.—K. Ideal vseh sredstev, za negovanje tenote so Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15.—K. Fellerjevo pravo medicinsko liliino mlečno milo z znamko »Elsa« 19.—K. Fellerjeva Tannokina pomada za rast las veliki lonček 15.—K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki tvrdke Eugen V. Feller v Donli Stubici. Elsatre št. 252 na Hrvaškem so vseskozi zanesljivi in priporočljivi. (1)

Vabilo za I. redni občni zbor Oblačilnice za Slovenijo

reg. zadruga z omejeno zavezo
ki se bo vršil

dne 31. januarja 1921 ob 4. uri popoldne v uradnih
prostorih zavoda v Ljubljani, Šolski drevored 2-I.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1920.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Filip Uratnik s. r., odbornik. Janko Jovan s. r., predsednik.

Usnjarska tovarna Carl Pollak v Ljubljani
izdeluje zopet priznana najboljša usnjate
gonilne jermene
za vsakovrstne stroje in pogone,
kože za prevleko mobilii
specijalnega stroja in najokusnejših vzorcev.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.
Edina najkrajša črta preko Havre, Cherbourg in Ant-
werpen v Newyork. — Vozne
listke in zadevna pojasnila iz-
daja edina koncesijonirana poto-
valna pisarna
Ivan Kraker v Ljubljani
Gospodsvetska (prej Marije Terezije) cesta 13, Kolizej.

**F. BRUMAT
LJUBLJANA**

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

UKAZ

ni ampak ogromen dobiček na-
redite, ako še danes naročite
ilustrovan cenik ali greste v
v veletrgovino R. STERMECKI,
CELJE št. 814, katera je dobila
ogromne množine sukna, par-
henta, volne, cefirja, druka in
raznega manufakturnega blaga
iz inozemstva ter prodaja po
čudovito nizkih cenah.

Ker imam na razpolago
10 rudosledstev,
iščem kapitalista v svrhu
njih izrabe. Dopise na Iv. Polak,
Retje 122, p. Trbovlje.

Brusače
za kovinske pred-
mete išče „BISTRA“
kovinska
industrija,
Domžale.

**Splošna ključavničarska
in
mehanična delavnica**
se je otvorila.

Sprejema splošna popravila pi-
salnih in šivalnih strojev, kon-
trolnih blagajn itd.

Fr. Lebar & L. Tišler
Jenkova ulica 9.

Eriavec & Turk,
trgovina z železnino
pri „Zlati lopati“
— preje Hammersmidt, —
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
nasproti Križanske cerkve.

Kdor si želi nabaviti pristnega
in znanega

haložana
naj se blagovoli poslužiti tvrde:

Prva haloška trgovina z vinom
Ante Korenjak in drug
pri Sv. Barbari v Haložah.

Dame, gospodje!
Ako želite biti elegantno
oblečeni, si naročite pri meni

UNION TAILOR OF AMERICA
Josip Gregorin,
Ljubljana, Trnovska ulica št. 19.

Gradbeno podjetje
ing. Dukič,
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do
najfinejših dobite vedno v
tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,
v Slobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri tvrdki Kovačević i Taršan
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vsorci vedno na
razpolago.

KAJO DELIC,
zlatar in draguljar
Ljubljana Milšerjeva ul. 4
priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.

Na drobno! Na debelo!

ČAJ
Jos. Fabiani,
Ljubljana, Prešernova ulica 54,
— nasproti glavni pošti —
Telefon Interurban 548.

Velika zaloga špecerijskega in
kolonijalnega blaga, likerjev,
— namiznih in dezertnih vin —

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Informacije daje trgovina „VULKAN“ v Kranju, oziroma importna in eksportna
družba „ATLANTA“ v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

COSULICH-LINE TRST-AMERIKA

NEW-YORK - BUENOS-AVRES - RIO DI JANEIRO - SANTOS - MONTEVIDEO.

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike
iz Slovenije edinole pri

Simon Kmetec, Ljubljana,
Koledvorska ulica št. 26.

Brez konkurence! Mašinsko olje
Regal 0, najboljša kvalitete
prodaja na debelo v lesenih so-
dih in pošilja vzorce na zahtevo

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIČ I. KOMP., DEGRAD Stemska ul. 9

F. Potočnik

etablissement I. vrste za dame
in gospode

Selenburgova ulica št. 6, I. nadstropje

koncesijonirani učni zavod za krojenje, izdelovanje modelov in moških krojev

se priporoča za predpustno sezono za izdelovanje najfinejših plesnih toalet,
kostumov, frakov, smokingov, jaketov najmodernejšega kroja in elegance.

-- Predelavanje salonskih sukenj v najelegantnejše jakete in frake. --

Posebna delavnica za obračanje moške garderobe ter moderniziranje damskih toalet.
Radi točnosti in postrežbe v sezoni, se prosim cenj. naročnike, naročila že naprej naznaniti.

Naročila se izvršujejo na željo v osmih dneh. V smrtelnih slučajih se izvršujejo naročila v teku 24 ur.

Naročila z dežele se vračajo z obratno pošto.

Priporoča
se tvrdka
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
živalnih strojev v vseh opre-
mah, material in izvršba pred-
vojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si
Večletna garancija! steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.